

Facultat de CC. Polítiques i Sociologia
Curs 2002-2003
Llicenciatura de Sociologia
Assignatura: 25229 Anàlisi Demogràfica
Profs: C. Lozares i F. Muñoz Pradas

Objectius: L'assignatura té com a primer propòsit, d'abast més general, aprofundir i millorar la capacitat de diagnosi dels diferents tipus de situacions demogràfiques iniciada a l'assignatura de "Demografia" de primer cicle. Això comportarà augmentar el bagatge metodològic, fins assolir un nivell intermedi d'anàlisi demogràfica, i aprofundir els coneixements sobre les tendències i interpretacions de l'evolució demogràfica de les societats contemporànies.

Un segon propòsit, més específic, s'orienta cap a l'aprenentatge dels aspectes anteriors a partir de l'estudi de la situació demogràfica de la població europea (de la població catalana i l'espanyola) en una doble perspectiva: d'atenció a la seva evolució temporal, tot situant en un horitzó secular els seus canvis, i de visió comparada, mitjançant una bàsica atenció a les diferències seguides per les poblacions d'altres regions del món. Aquest segon propòsit proporcionaria el "fil conductor" que en termes de dades, pràctiques o lectures articularà el curs.

1. Introducció.

La situació demogràfica de les societats europees contemporànies: els trets bàsics dels seus regims demogràfics.

2. Eines de l'anàlisi demogràfica: revisió i ampliació de les metodologies.

2.1 Les fonts demogràfiques en l'anàlisi social.

L'utilització de les dades censals i enquestes en l'estudi sociològic de les poblacions.

2.2 Mètodes estadístics per a l'anàlisi demogràfica.

Aplicacions del model linial general en demografia: correlació, regressió linial i anàlisi de la variància..

2.3 Principis bàsics de l'anàlisi longitudinal i transversal: revisió i ampliació.

Anàlisi transversal i el problema de l'estandarització. Anàlisi longitudinal i el model tabular. Relacions entre òptiques d'anàlisi: problemes metodològics.

3. Tendències demogràfiques i anàlisi de fenòmens.

3.1 La nupcialitat i la fecunditat.

L'estudi del diversos tipus de fecunditat. La fecunditat matrimonial. Taules de fecunditat i de nupcialitat. L'anàlisi de la fecunditat: diversos enfocaments teòrics. Formació i dissolució de les parelles: medicació i exploració de factors determinants.

3.2 Mortalitat.

L'anàlisi demogràfica dels diferents tipus de mortalitat. La mortalitat per causa. L'estudi de la mortalitat social. Transició epidemiològica i transició sanitària, els marcs teòrics d'estudi de l'evolució de la mortalitat.

3.3 Migracions.

La perspectiva sociològica i demogràfica en l'estudi de les migracions. Noves metodologies per a l'anàlisi de les migracions. L'evolució de les migracions a les societats contemporànies.

3.4 Dinàmica de les poblacions.

Conseqüències socials i econòmiques dels canvis demogràfics a les societats contemporànies. Les transicions en les estructures de població: l'horitzó de l'envelliment demogràfic. Migracions i dinàmiques demogràfiques. Les polítiques socials i les tendències demogràfiques.

Avaluació:

L'assignatura serà qualificada a partir de la realització del diversos exercicis presentats al llarg de les diferents sessions de pràctiques i de l'examen final convocat per la facultat. Per tal de poder ser avaluat a l'examen final s'hauran d'entregar prèviament els exercicis pràctics indicats a classe. Les preguntes d'aquesta prova final provindran d'un qüestionari distribuït unes setmanes abans de la fi del curs.

Bibliografia general

- BISQUERRA ALZINA, R. 1989. Análisis Multivariable. Vol I, II. Barcelona. PPU.
- COALE, A, WATKINS, S. 1986. The Decline of Fertility in Europe. Princeton: Princeton University Press. Cap 1, 8 i 10.
- CHESNAIS, J.C. (1986). La transition démographique. Etages, formes, implications économiques. Travaux et documents n° 113. Paris: INED. Cap 6.
- HENRY, L. 1976 Demografía. Labor. Barcelona.
- LOZARES, C., DOMINGUEZ, M. 1996. "Tratamiento multivariado de subpoblaciones en una gran encuesta social: la construcción de zonas sociales", Papers, 48, pp. 71-87.
- LIVI BACCI, M. 1993 Introducción a la demografía. Ariel. Barcelona.
- McKEOWN, T. (1978). El crecimiento moderno de la población. Barcelona: Antoni Bosch. (orig. anglès 1976).
- PRESSAT, R. 1983 El análisis demográfico. 2ª edición. Fondo de Cultura Económica. Madrid.
- PUJADAS, I., GARCIA, A., 1995, "Migraciones interiores en España: tendencias recientes y perspectivas de futuro", Documents d'Anàlisi Geogràfica, XXIX, n° 3, pp. 5-50
- TAPINOS, G. 1990. Elementos de demografía. Espasa Calpe. Madrid.
- VALLIN, J 1991 La demografía. Alianza Editorial. Madrid.
- VALLIN, J. (1995). La población mundial. Madrid: Alianza.
- ZELINSKY, W. 1997. "La hipòtesi sobre la transició de la mobilitat", Treballs de la Societat Catalana de Geografia, Institut d'Estudis Catalans, n° 44, pp. 143-176.

Altres materials de treball:

Els professors de l'assignatura editaran un dossier de lectures i un d'exercicis amb materials complementaris i de suport a les classes.